

Askildsen escriu el buit de l'existència

2002-03-08 12:00:15

Kjell Askildsen

Un vasto y desierto paisaje

Traducció de Kirsti Baggethun i Asunción Lorenzo

Lengua de trapo, Madrid, 2002

Entre la immensa quantitat de llibres que es publiquen i el pas efímer d'aquests per les llibreries, de vegades, per sort, encara queda espai perquè s'hi cole una agradable sorpresa. I sorpresa és Kjell Askildsen, si més no per a nosaltres, perquè l'escriptor escandinau ha rebut diversos premis per la seua obra i, entre ells, el Premi de la Crítica en 1992 per aquest *Un vasto y desierto paisaje*, que justament suposa la primera traducció a l'espanyol d'una obra seua. Askildsen, que en l'actualitat té setanta-tres anys i en fa cinquanta que va publicar el seu primer llibre, demostra en aquest recull de narracions breus l'ofici d'un veterà mestre del gènere. Poques vegades s'ha plasmat tan magistralment la incomunicació com en aquests relats, on la part més fosca de l'ésser humà s'endevina en uns sota el vernís hipòcrita de les formes socials, i en altres a dures penes si es pot controlar, com li ocorre al personatge que conta un somni que l'ha fet llevar-se amb un optimisme inacostumat: el soterrament del seu germà bessó, la filla del qual no para de riure davant d'un taüt que és més gran que la tomba, que no hi cap; el plaer macabre i prohibit de la neboda que s'insinua, que el toca impúdicament.

Pàgines poblades de marginats, d'éssers atrapats en una fotografia en blanc i negre, immòbils i incapacitats per a qualsevol tipus de contacte satisfactori amb aquells amb qui comparteixen espai, com el matrimoni que parla llenguatges distints, incompatibles: "No hay nada que decir, pensó, ella no lo entendería, no tiene ningún abismo dentro". Personatges tenallats per la por o per un vague sentiment de culpa que el lector entén precisament a partir dels seus moviments perplexos, incapaços de donar una explicació al desert que noten a l'estómac, que els puja fins a la gola: "se le viene encima un gran vacío, es como si la misma falta de sentido de la existencia se te metiera dentro y se extendiera como un inmenso y desnudo paisaje". Askildsen aconsegueix un miracle: amb el mínim de paraules ens mostra, entre línies, la tragèdia quotidiana d'uns éssers solitaris que s'assemblen paorosament a cadascun de nosaltres. És capaç d'escriure el buit, "aquel vasto y desierto paisaje, ese que tanto duele mirar, es demasiado vasto y demasiado desierto, de alguna manera está dentro y fuera de mí.". Aquell buit que cadascú combat com pot, si és que pot.